

Βρυξέλλες, 29 Νοεμβρίου 2024
(OR. en)

16179/24

RECH 520
COMPET 1158

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 29 Νοεμβρίου 2024

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 15553/24

Θέμα: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ, ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και αντιμετώπιση του κατακερματισμού του
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου (29 Νοεμβρίου 2024)

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την *ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ, την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και την αντιμετώπιση του κατακερματισμού του*, τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 4063η σύνοδό του στις 29 Νοεμβρίου 2024.

**ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΕ, ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΩΡΟΥ
ΈΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΕΡΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ

- τα συμπεράσματά του της 28ης Μαΐου 2021 με θέμα «Εμβάθυνση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας: παροχή ελκυστικών και βιώσιμων σταδιοδρομιών και συνθηκών εργασίας στους ερευνητές και υλοποίηση της κυκλοφορίας επιστημόνων», όπου τονίζεται ότι οι άνισες ροές ερευνητών πρέπει να αντιμετωπιστούν σε εθνικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο και επισημαίνεται η ανάγκη στήριξης ερευνητικών συστημάτων με χαμηλότερες επιδόσεις ώστε να αυξηθεί η ελκυστικότητά τους·
- τη σύστασή του, της 26ης Νοεμβρίου 2021, σχετικά με ένα σύμφωνο για την έρευνα και την καινοτομία στην Ευρώπη, καθώς και τα συμπεράσματά του σχετικά με τη μελλοντική διακυβέρνηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE), με όραμα την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ για την προώθηση ενός ανταγωνιστικού EXE·
- τα συμπεράσματά του της 2ας Δεκεμβρίου 2022 σχετικά με το νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο καινοτομίας, στα οποία τονίζεται η σημασία της ισορροπημένης κυκλοφορίας εγκεφάλων και η ανάγκη για επιτάχυνση της πρόσβασης των νεοφυών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση επεκτεινόμενων επιχειρήσεων, για την προώθηση, την προσέλκυση και τη διατήρηση ταλέντων, συμπεριλαμβανομένων των ταλέντων υπερπροηγμένης τεχνολογίας, για τη βελτίωση και την εδραίωση των οικοσυστημάτων καινοτομίας και την αντιμετώπιση του χάσματος καινοτομίας στην Ευρώπη·
- τα συμπεράσματά του της 2ας Δεκεμβρίου 2022 σχετικά με τις ερευνητικές υποδομές, στα οποία ζητείται ιδίως η διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των ευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών και η προώθηση του οικοσυστήματος ερευνητικών υποδομών στην Ευρώπη·

- τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Μαρτίου 2023 και του Απριλίου 2024, στα οποία υπογραμμίζεται η σημασία της προαγωγής ενός φιλικότερου προς την καινοτομία περιβάλλοντος βασισμένου στην επιστήμη αριστείας που να επιταχύνει τη διείσδυση και την επέκταση στην αγορά και να αυξάνει τις μελλοντικές επενδύσεις για την επίτευξη του στόχου του 3 % του ΑΕΠ για δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης (E&A)·
- τα συμπεράσματά του της 8ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την ενίσχυση του ρόλου και του αντικτύπου της έρευνας και της καινοτομίας στη διαδικασία χάραξης πολιτικής στην Ένωση, στα οποία επισημαίνεται ότι οι επιστημονικά τεκμηριωμένες διαδικασίες χάραξης πολιτικής μπορούν να βελτιώσουν την ποιότητα και να ενισχύσουν τη συνοχή των πρωτοβουλιών πολιτικής και να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα της Ένωσης και ότι ο καλύτερος συντονισμός μεταξύ των οικοσυστημάτων καινοτομίας και η αποτελεσματικότερη χρήση όλων των δυνατοτήτων και των πόρων θα βελτιώσουν τις επιδόσεις της Ένωσης όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία καθώς και τη ζωή των πολιτών·
- τη σύστασή του, της 18ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για την προσέλκυση και τη διατήρηση ταλέντων στους τομείς της έρευνας, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη, στην οποία ζητείται να δημιουργηθούν συνθήκες πλαισίου για τη διατήρηση ταλαντούχων ερευνητών στην Ένωση, τονίζεται δε η σημασία της στήριξης ελκυστικών ερευνητικών σταδιοδρομιών και της ενίσχυσης της ικανότητας διαχείρισης της έρευνας·
- τη σύστασή του, της 2ας Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με τις κατευθυντήριες αρχές για την αξιοποίηση της γνώσης, η οποία αποσκοπεί στην υιοθέτηση κοινής στάσης σχετικά με τα μέτρα και τις πρωτοβουλίες πολιτικής για τη βελτίωση της αξιοποίησης της γνώσης στην Ένωση·
- τη σύστασή του της 23ης Μαΐου 2024 σχετικά με την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας, η οποία αποσκοπεί σε μεγαλύτερη συνέπεια της προσέγγισης σε ολόκληρη την Ένωση και συνιστά στα κράτη μέλη να καταβάλουν προσπάθειες με στόχο την ανάπτυξη και την εφαρμογή συνεκτικού συνόλου δράσεων πολιτικής για την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας·
- τα συμπεράσματά του της 23ης Μαΐου 2024 σχετικά με την ενίσχυση της αξιοποίησης της γνώσης ως εργαλείου για ανθεκτική και ανταγωνιστική βιομηχανία και για στρατηγική αυτονομία σε μια ανοικτή οικονομία στην Ευρώπη, στα οποία ζητείται η διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδοτικά κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου και η διάθεση ιδιωτικών και δημόσιων κεφαλαίων εκκίνησης και ανάπτυξης, καθώς και η διευκόλυνση της διασύνδεσης οικοσυστημάτων καινοτομίας, ερευνητικών και τεχνολογικών υποδομών και άλλων φορέων των οικοσυστημάτων·

- τα συμπεράσματά του της 23ης Μαΐου 2024 σχετικά με την εκ των υστέρων αξιολόγηση του προγράμματος «Ορίζων 2020» και τις μελλοντικές προοπτικές, στα οποία υπογραμμίζεται ο κεντρικός ρόλος του προγράμματος πλαισίου ως κεντρικού μέσου σε επίπεδο ΕΕ για τη στήριξη της Ε&Κ·
- την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 22ας Οκτωβρίου 2024, σχετικά με την υλοποίηση του EXE, στην οποία γίνεται απολογισμός της προόδου που έχει επιτευχθεί, ενώ περιγράφονται παράλληλα δυνητικές οδοί για την εξέλιξη και την ανάπτυξη του EXE στο μέλλον·
- την έκθεση Letta που δημοσιεύθηκε στις 10 Απριλίου 2024 και ζητεί να υλοποιηθεί η πέμπτη ελευθερία της ενιαίας αγοράς επιτρέποντας, μεταξύ άλλων, την ελεύθερη κυκλοφορία της έρευνας και της καινοτομίας·
- την έκθεση Draghi που δημοσιεύθηκε στις 9 Σεπτεμβρίου 2024, με την οποία καλείται η ΕΕ να ελευθερώσει το δυναμικό καινοτομίας της επικεντρώνοντας και πάλι τις συλλογικές της προσπάθειες στη γεφύρωση του χάσματος καινοτομίας σε σχέση με άλλες παγκόσμιες οικονομίες,

Ενίσχυση του ρόλου της Ε&Κ στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ

1. ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ τη δέσμευση της ΕΕ να ενισχύσει τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα, την ευημερία, την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 και τον ηγετικό της ρόλο στην παγκόσμια σκηνή. ΤΟΝΙΖΕΙ την καίρια συμβολή που έχουν οι πολιτικές Ε&Κ της Ένωσης και των κρατών μελών προς την επίτευξη αυτού του στόχου. ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ την ενσωμάτωση της Ε&Κ στον πυρήνα των στρατηγικών της Ένωσης και των κρατών μελών. ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ ότι, για να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, έχει υψηλή σημασία να βελτιωθεί η διεθνής θέση και η ηγετική παρουσία της Ένωσης μέσω πρωτοποριακής θεμελιώδους και εφαρμοσμένης έρευνας και ανατρεπτικής καινοτομίας, καθώς και μέσω της επιστημονικής αριστείας. ΤΟΝΙΖΕΙ τις αυξανόμενες και διασυνδεδεμένες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ένωση, όσον αφορά την τόνωση της ανταγωνιστικότητας, την επιτάχυνση της διττής μετάβασης, τη διασφάλιση της συνοχής και της συμπεριληπτικότητας και την κατοχύρωση τόσο της οικονομικής ασφάλειας όσο και της στρατηγικής αυτονομίας, με παράλληλη διατήρηση ανοικτής οικονομίας. ΘΕΩΡΕΙ ότι η Ε&Κ σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αξίες και προτεραιότητες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της ανταγωνιστικότητας σε συνδυασμό με την οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα, θα πρέπει να έχουν καίριο ρόλο στην υπερπήδηση αυτών των προκλήσεων.

2. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ την έκθεση Draghi με τίτλο «Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας», η οποία αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ένωσης, ιδίως στις προηγμένες τεχνολογίες. ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ τη λεπτομερή ανάλυση της έκθεσης σχετικά με την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα και τις τάσεις έρευνας και καινοτομίας, το όραμά της στο οποίο η Ε&Κ μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας, και επίσης ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ τη δήλωση της Βουδαπέστης¹ υπογραμμίζοντας την επείγουσα ανάγκη να γεφυρωθεί το χάσμα καινοτομίας τόσο σε σχέση με τους παγκόσμιους ανταγωνιστές μας όσο και εντός της ΕΕ.
3. ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ την καίρια σημασία των αυξημένων επενδύσεων στην Ε&Α και τον στόχο της επίτευξης του 3 % του ΑΕΠ, τον οποίο επανέλαβε πρόσφατα το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στα συμπεράσματά του της 17ης-18ης Απριλίου 2024 και στη δήλωση της Βουδαπέστης της 8ης Νοεμβρίου 2024 για την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου έως το 2030, ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΟΝΤΑΣ παράλληλα την ανάγκη για αποτελεσματική χρήση των κονδυλίων του προγράμματος-πλαισίου της ΕΕ για την Ε&Κ και τη διασφάλιση της ευθυγράμμισης μεταξύ της εθνικής και της ενωσιακής χρηματοδότησης, με αποτέλεσμα τη μόχλευση επιπρόσθετων τόσο δημόσιων όσο και ιδιωτικών επενδύσεων. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την εκ των υστέρων αξιολόγηση του προγράμματος «Ορίζων 2020» αναγνωρίστηκε η ανάγκη επάρκειας προϋπολογισμού και σταθερότητας κατά τη φάση υλοποίησης του προγράμματος-πλαισίου της ΕΕ για την Ε&Κ, με την επιφύλαξη του μελλοντικού ΠΔΠ της Ένωσης. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ την ανάγκη να κινητοποιηθούν δημόσιες επενδύσεις που σχετίζονται με την Ε&Α σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, καθώς και να σχεδιαστούν και να εφαρμοστούν πολιτικές και μεταρρυθμίσεις στον τομέα της Ε&Κ που θα δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες για την παροχή κινήτρων προς ισχυρότερες ιδιωτικές επενδύσεις στην Ε&Α. Επιπλέον, ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να προσδιορίσουν το βέλτιστο μείγμα πολιτικής που θα αυξήσει τις ιδιωτικές δαπάνες στα δύο τρίτα των επενδύσεων στην Ε&Α.

¹ [Δήλωση της Βουδαπέστης σχετικά με τη Νέα Ευρωπαϊκή Συμφωνία για την Ανταγωνιστικότητα](#)

4. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η γνώση και οι ιδέες προωθούν την ανταγωνιστικότητα και ότι η Ένωση εξαρτάται από την αποτελεσματική κινητοποίηση των ταλέντων και της δημιουργικότητας ολόκληρης της κοινότητας E&K εντός της, μέσω της προώθησης της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της συνεργασίας στον τομέα της E&K με βάση την επιστημονική αριστεία και με συγκεκριμένα μέτρα υπέρ της απλούστευσης. ΣΥΝΗΓΟΡΕΙ, ως εκ τούτου, υπέρ της επένδυσης σε εθνικά συστήματα E&K και υπέρ επικεντρωμένων και αποτελεσματικών προγραμμάτων-πλαίσιας της ΕΕ στον τομέα της E&K τα οποία χρηματοδοτούν την E&K αριστείας. Επιπλέον, ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ τη σημασία της αντιμετώπισης των ευρωπαϊκών και των παγκόσμιων κοινωνικοοικονομικών προκλήσεων μέσα από ευρείες, συμμετοχικές και στρατηγικές πανευρωπαϊκές συνεργασίες με τη συνδραστηριοποίηση τόσο ιδιωτικών όσο και δημόσιων φορέων και ΤΟΝΙΖΕΙ την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία των συνεργατικών έργων E&K μικρής και μεγάλης κλίμακας.
5. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η κάλυψη του χάσματος καινοτομίας μεταξύ των κρατών μελών είναι σημαντική για τη βελτίωση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τις σημαντικές προσπάθειες που έχουν καταβληθεί εν προκειμένω, ωστόσο εξακολουθεί να απαιτείται μεγάλη πρόοδος. Ως εκ τούτου, ΤΟΝΙΖΕΙ ότι για τη μείωση του χάσματος καινοτομίας απαιτούνται συνεχείς προσπάθειες μέσω εθνικών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων και συναφών προγραμμάτων της ΕΕ για τη στήριξη της E&K, με την επιφύλαξη του μελλοντικού ΠΔΠ. Κατά συνέπεια, ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ την πρόσκληση προς την Επιτροπή να αξιολογήσει και να παρουσιάσει τα αποτελέσματα των διαφόρων επιλογών για αποτελεσματικότερη προσέγγιση, συμπεριλαμβανομένων ειδικά προσαρμοσμένων δράσεων για τις χώρες διεύρυνσης της συμμετοχής, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τα βαθύτερα αίτια που εντοπίστηκαν και συμβάλλουν στη γεφύρωση του χάσματος E&K. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η διάδοση της αριστείας μέσω της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών θα συμβάλει στην αποφυγή της μεγέθυνσης των υφιστάμενων ανισοτήτων.
6. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι είναι σημαντικό να συνεχιστεί η οικοδόμηση και η ενίσχυση των οικοσυστημάτων E&K μέσω της διασύνδεσης των συνιστωσών της τετραπλής έλικας σε ενωσιακό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και της διασφάλισης του αντικτύπου των άριστων ερευνητικών αποτελεσμάτων και των καινοτόμων λύσεων για την αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών προκλήσεων και την ενίσχυση της στρατηγικής αυτονομίας και της ψηφιακής κυριαρχίας. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι τα εν λόγω οικοσυστήματα E&K θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν τις προκλήσεις, τις ανάγκες και τις ευκαιρίες, μέσω της αξιοποίησης στρατηγικών τομέων περιφερειακής ισχύος, για παράδειγμα σύμφωνα με την αρχή των στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης.

7. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ τη σημασία που έχει η βάσει στοιχείων χάραξη πολιτικής και λήψη αποφάσεων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, καθώς και η διαδικασία συνδημιουργίας που να επιτρέπει σε όλες τις συνιστώσες της τετραπλής έλικας (ακαδημαϊκή κοινότητα, κυβέρνηση, βιομηχανία και κοινωνία) να διοχετεύουν τις γνώσεις και την εμπειρία τους.
8. ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας για την προώθηση της αριστείας και της E&K παγκοσμίας κλάσεως που απαιτείται για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης και τη λυσιτελή αντιμετώπιση κοινωνικών προκλήσεων που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή, την υγεία και την ψηφιοποίηση μαζί με παγκόσμιους εταίρους. Λόγω της αυξανόμενης γεωπολιτικής σπουδαιότητας της E&K, ΤΟΝΙΖΕΙ την ανάγκη να κατοχυρωθούν αναλογικά και αποτελεσματικά μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας της έρευνας.

Η συμβολή του EXE στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και στη μείωση του κατακερματισμού

9. ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ την ενίσχυση του EXE, καθώς συμβάλλει στην ανταγωνιστικότητα της Ένωσης. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ τη σημαντική πρόοδο στο πλαίσιο του πρώτου θεματολογίου πολιτικής για τον EXE (2022-2024) και τη σημασία της αποκόμισης διδαγμάτων. ΤΟΝΙΖΕΙ την κρίσιμη λειτουργία που έχουν το νέο πλαίσιο πολιτικής για τον EXE και οι δομές διακυβέρνησης του EXE που δημιουργήθηκαν το 2021, ιδίως η προσέγγιση του από κοινού σχεδιασμού και της από κοινού υλοποίησης. ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η δέσμευση τουλάχιστον των μισών κρατών μελών να εξασφαλίσουν ευρεία πολιτική στήριξη για την εφαρμογή του θεματολογίου πολιτικής για τον EXE καθώς και εθελοντική και ευέλικτη προσέγγιση της υλοποίησης των δράσεων του EXE –η λεγόμενη έννοια της μεταβλητής γεωμετρίας– αναγνωρίζοντας παράλληλα την ανάγκη να συνεχιστεί η συνεργασία για την επίτευξη της ενιαίας αγοράς γνώσης, έρευνας και καινοτομίας και για τη μείωση του κατακερματισμού, όπως επαναλαμβάνεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση του EXE.
10. ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ τη φιλοδοξία της νέας φάσης του θεματολογίου πολιτικής για τον EXE (2025-2027) να επιταχυνθούν οι κοινές πρωτοβουλίες για την ενίσχυση των θεμελιωδών αξιών και ικανοτήτων στον τομέα E&K στην Ευρώπη, καθώς και να δημιουργηθούν συνέργειες μεταξύ της E&K και των εκπαιδευτικών, βιομηχανικών και τομεακών πολιτικών, όπως απαιτεί το σύμφωνο για την E&K. ΤΟΝΙΖΕΙ την ανάγκη να διατηρηθεί η έμφαση στην επίτευξη απτών αποτελεσμάτων και αντικτύπων μέσω εξορθολογισμένου συνόλου δράσεων με τρόπο διαφανή και λυσιτελή, προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι του EXE. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι οι δράσεις του EXE θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις προτεραιότητες του Συμφώνου, με στόχο την κατάλληλη ισορροπία μεταξύ φιλόδοξου και εφικτού προγράμματος εργασίας, καθώς και να καλύπτουν την ανάγκη για κοινές δράσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

11. ΠΡΟΣΥΠΟΓΡΑΦΕΙ τη σπουδαιότητα της ενίσχυσης των συνεργειών μεταξύ των σχετικών ταμείων και προγραμμάτων της Ένωσης και των κρατών μελών για τη στήριξη της ανάπτυξης του ΕΧΕ· ειδικότερα, ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ την ανάγκη για καλύτερη ευθυγράμμιση του προγράμματος-πλαίσιου με το πλαίσιο πολιτικής του ΕΧΕ. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ των δράσεων του ΕΧΕ και των συναφών πρωτοβουλιών πολιτικής, όπως το νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο καινοτομίας. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι οι συνέργειες αυτές θα πρέπει να προσανατολίζονται ρητώς προς την υλοποίηση του στρατηγικού θεματολογίου της ΕΕ (2024-2029).
12. ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ την ανάγκη να ενισχυθεί ο ρόλος της Επιτροπής Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και Καινοτομίας (ERAC) στον κοινό καθορισμό προτεραιοτήτων και τον στρατηγικό σχεδιασμό, μαζί με τον ρόλο του φόρουμ του ΕΧΕ και άλλων συναφών θεματικών ομάδων στην υλοποίηση του θεματολογίου πολιτικής για τον ΕΧΕ, με αποτέλεσμα τη βελτίωση του συντονισμού και της ευθυγράμμισης μεταξύ ενωσιακού και εθνικού σχεδιασμού και εφαρμογής των πολιτικών. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για το γεγονός ότι ο ανανεωμένος ΕΧΕ έχει οδηγήσει σε αυξημένη συνδραστηριοποίηση των οργανώσεων ενδιαφερόμενων μερών και ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ να ενισχυθεί η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών, ιδίως της βιομηχανίας, μέσω επανεξέτασης των κατηγοριών που εκπροσωπούνται στο φόρουμ του ΕΧΕ.
13. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι οι σχετικές συστάσεις της έκθεσης Letta, ιδίως όσον αφορά την «πέμπτη ελευθερία», και οι συστάσεις της έκθεσης Draghi θα πρέπει να εξεταστούν στο πλαίσιο του άρθρου 179 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, προκειμένου να αναπτυχθεί ένας πλήρως λειτουργικός ΕΧΕ. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να συνεργαστεί στενά με τα κράτη μέλη και, κατά περίπτωση, τις συνδεδεμένες χώρες και τις οργανώσεις ενδιαφερόμενων μερών για την ανάπτυξη του ΕΧΕ με την άρση των εναπομενόντων εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των ερευνητών, των επιστημονικών γνώσεων, της τεχνολογίας και των δεδομένων, και για την τόνωση της εφαρμογής του συμφώνου για την Ε&Κ και της ενιαίας αγοράς. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι στους στρατηγικούς τομείς κοινού ενδιαφέροντος θα μπορούσαν να συμπεριλαμβάνονται οι ερευνητικές και τεχνολογικές υποδομές, η ανοικτή επιστήμη, η διακρατική και η διεθνής συνεργασία, η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στην Ε&Κ, ο κοινός προγραμματισμός, οι ερευνητικές σταδιοδρομίες και η κινητικότητα των ερευνητών, καθώς και οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στον ΕΧΕ.

14. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι είναι σημαντικό να παρακολουθείται η πρόοδος των εξελίξεων στην υλοποίηση του EXE και ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι ο μηχανισμός παρακολούθησης του EXE παρέχει στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τον μηχανισμό αυτόν διαμορφώνοντας τις ανά χώρα εκθέσεις του EXE με συνεργασία εμπειρογνομόνων και κρατών μελών και παρέχοντας ένα υποστηρικτικό πλαίσιο που προάγει ισχυρότερη δέσμευση υπέρ εθνικών μεταρρυθμίσεων στην Ε&Κ και της χάραξης πολιτικής βάσει στοιχείων.

Ελευθέρωση και ενδυνάμωση των ταλέντων της Ευρώπης

15. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι τα ταλέντα αποτελούν βασικό πλεονέκτημα για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομίας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, καθώς και της κοινωνικής προόδου. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι οι προτεραιότητες που συμφωνήθηκαν στη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις ερευνητικές σταδιοδρομίες, συμπεριλαμβανομένης της ακαδημαϊκής ελευθερίας, της θεσμικής αυτονομίας και των κατάλληλων προοπτικών σταδιοδρομίας, έχουν καίρια συμβολή στην ανάπτυξη ταλέντων στον τομέα της Ε&Κ και τη διατήρηση της Ευρώπης ως παγκοσμίως ελκυστικού τόπου έρευνας. Ως εκ τούτου, ΣΥΝΗΓΟΡΕΙ υπέρ της δημιουργίας εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών, πρωτοβουλιών και προγραμμάτων που ενθαρρύνουν την κυκλοφορία εγκεφάλων και αναχαιτίζουν τη διαρροή εγκεφάλων, ενώ επίσης στηρίζουν τα ταλέντα και τις σταδιοδρομίες, όπως το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (ΕΣΕ) και οι δράσεις Marie Skłodowska-Curie. ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ την προαγωγή της ισότητας των φύλων, της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων, των ίσων ευκαιριών και της συμπεριληπτικότητας για ερευνητές από κάθε υπόβαθρο, και την προαγωγή της χρήσης, της εφαρμογής και της παρακολούθησης των μέσων θεσμικής αλλαγής, όπως τα σχέδια για την ισότητα των φύλων χωρίς αποκλεισμούς.
16. ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία του ανοίγματος και της ενίσχυσης πανευρωπαϊκών δικτύων ερευνητών, επιχειρηματιών, φορέων καινοτομίας και διαχειριστών ερευνών και επαγγελματιών υποστήριξης, ώστε να καταστεί δυνατή η καλύτερη κυκλοφορία των γνώσεων, των ιδεών και των ανθρώπων. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ την πανευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και το ιστορικό επιδόσεων των δράσεων COST (ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας) για τη δημιουργία ευρωπαϊκών δικτύων Ε&Κ χωρίς αποκλεισμούς που επεκτείνονται προς τη δημιουργία άριστης τεχνογνωσίας και συνεργασιών στον τομέα της Ε&Κ.

17. ΠΡΟΤΡΕΠΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενδυναμώσουν τους ερευνητές, τους επιχειρηματίες, τους φορείς καινοτομίας και όλους τους διαχειριστές ερευνών και τους επαγγελματίες υποστήριξης ώστε να βελτιώσουν τις δεξιότητες, τις ικανότητες και τη στάση τους έναντι της αριστείας και του αντικτύπου, καθιστώντας δυνατή την υιοθέτηση των ψηφιακών τεχνολογιών, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες της αγοράς και του ίδιου του τομέα. ΘΕΩΡΕΙ ότι θα πρέπει επίσης να δίδεται μεγαλύτερη προσοχή στις σταδιοδρομίες των νεόκοπων ερευνητών και στο χάσμα μεταξύ των φύλων σε όλες τις μελλοντικές πολιτικές, καθώς και αυξημένη προβολή προτύπων και παραδειγμάτων επιτυχίας με στόχο την καλλιέργεια ταλέντων. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας απαιτείται αλλαγή της στάσης των παραγόντων του οικοσυστήματος E&K προς τη διασύνδεση της επιστήμης, της έρευνας, της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας, της αξιοποίησης της γνώσης και της ανάληψης κινδύνων, ιδίως μέσω διατομεακής κινητικότητας και διαλόγου.

Δημιουργώντας γέφυρες: Ενίσχυση των ερευνητικών και τεχνολογικών υποδομών της Ευρώπης

18. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τη σημασία των ευρωπαϊκών ερευνητικών και τεχνολογικών υποδομών ως στρατηγικών πόρων για την τόνωση της E&K, των επιστημονικών ανακαλύψεων και των εξελίξεων στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας και της μετατροπής των γνώσεων σε καινοτομία σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και της κατάρτισης και της απασχόλησης ερευνητών και επαγγελματιών με υψηλή ειδίκευση. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ την ικανότητα των ερευνητικών και τεχνολογικών υποδομών να διαδραματίζουν ισχυρό ρόλο στην αύξηση του δυναμικού E&K των ερευνητικών οργάνων, των νεοφυών επιχειρήσεων και των ΜμΕ, καθώς και της βιομηχανίας στα τοπικά και στα περιφερειακά οικοσυστήματα, ενισχύοντας έτσι την ανταγωνιστικότητα και αντιμετωπίζοντας τον κατακερματισμό. ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ την καλύτερη χρήση και εφαρμογή εγκαταστάσεων και υπηρεσιών ερευνητικών και τεχνολογικών υποδομών σε ολόκληρη την ΕΕ. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για την πρόοδο που σημείωσε η Επιτροπή όσον αφορά την υποβολή έκθεσης σχετικά με τις πολιτικές για τη στήριξη των τεχνολογικών υποδομών στην ΕΕ και ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να συνεχίσει τις εργασίες της από κοινού με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη.

19. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ τη δήλωση της Τενερίφης για τις ερευνητικές υποδομές² η οποία περιείχε έκκληση για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των ερευνητικών υποδομών που να καλύπτει όχι μόνο τον σχεδιασμό και την κατασκευή τους, αλλά και τη διακυβέρνηση, τις λειτουργίες και την παροχή υπηρεσιών, για τις οποίες θα πρέπει να εξευρεθούν επαρκή χρηματοδοτικά συστήματα και μηχανισμοί. ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ότι θα χρειαστούν περαιτέρω συγκεκριμένες δράσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών, ιδίως για καλύτερη συμμετοχή των μικρότερων κρατών μελών. Επιπλέον, ΤΟΝΙΖΕΙ τους συμπληρωματικούς ρόλους της Επιτροπής, των κρατών μελών και των ιδιωτικών φορέων όσον αφορά τη διασφάλιση της απαραίτητης χρηματοδότησης για ερευνητικές και τεχνολογικές υποδομές ευρωπαϊκής σημασίας (ιδίως τα ορόσημα του ESFRI και οι KEEY) ώστε να καταστεί δυνατή αυξημένη και χωρίς αποκλεισμούς πρόσβαση.
20. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προαγάγουν πρακτικές και υποδομές ανοικτής επιστήμης και ανοικτής καινοτομίας, που διευκολύνουν την ανταλλαγή γνώσεων, δεδομένων και πόρων σε διασυνοριακό επίπεδο, σύμφωνα με την αρχή «ανοικτά στο μέτρο του δυνατού, κλειστά στο μέτρο του αναγκαίου».

Προώθηση της καινοτομίας: ελευθέρωση της ανάπτυξης και των επενδύσεων στην Ευρώπη

21. ΘΕΩΡΕΙ προτεραιότητα τη διασφάλιση ευέλικτων και φιλικών προς τους επενδυτές επιχειρηματικών πλαισίων για την καινοτομία σύμφωνα με τις παγκόσμιες τάσεις που διευκολύνουν τη λειτουργία και την ανάπτυξη νεοφυών και επεκτεινόμενων επιχειρήσεων εντός της ενιαίας αγοράς, εντείνοντας έτσι την καινοτομία και ενισχύοντας τις τεχνολογικές δυνατότητες και την ανταγωνιστικότητα της Ένωσης.
22. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τη σημασία της ανατρεπτικής καινοτομίας και των ανατρεπτικών τεχνολογιών για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ. ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διερευνήσουν την ανάγκη ανάπτυξης συστημάτων στήριξης που προωθούν δραστηριότητες καινοτομίας μεγάλου κινδύνου/μεγάλης ανταμοιβής. ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ την ανάγκη να συνεχιστεί η στήριξη όλων των ειδών καινοτομίας –από την επαυξητική καινοτομία έως τη ρηξικέλευθη– και να διασφαλιστεί ότι οι ΜμΕ υποστηρίζονται για να καινοτομούν και να ενισχύουν την ανθεκτικότητά τους, εξέλιξη που θα επιταχύνει την ανταγωνιστικότητα.

² [230926_Declaration_Tenerife.pdf](#)

23. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι, όπως επισημαίνεται στην έκθεση Draghi, το έλλειμμα της ΕΕ όσον αφορά την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και την επέκτασή τους ώστε να αξιοποιηθούν πλήρως οι επιχειρηματικές τους δυνατότητες οφείλεται επίσης στις ανεπαρκείς ιδιωτικές δαπάνες στην Ε&Κ και σε ένα σχετικά ανεπαρκώς ανεπτυγμένο χρηματοπιστωτικό οικοσύστημα. ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία της συμμετοχής ιδιωτικών κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου στη χρηματοδότηση της καινοτομίας και ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ τη σημασία της ενθάρρυνσης πανευρωπαϊκών ιδιωτικών επενδύσεων για την αντιμετώπιση κρίσιμων κενών της αγοράς. ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να παράσχουν κίνητρα σε ιδιώτες επενδυτές, επιχειρηματικούς αγγέλους και πλατφόρμες πληθοχρηματοδότησης για την αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων στη χρηματοδότηση της καινοτομίας και την εμπέδωση της επενδυτικής νοοτροπίας ανάληψης κινδύνων. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τη σημασία της ενίσχυσης και της απλούστευσης της στρατηγικής χρήσης των δημόσιων συμβάσεων καινοτομίας, ώστε να επιταχυνθεί η ανάπτυξη και η εφαρμογή καινοτόμων λύσεων στην Ευρώπη.
24. ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καταστήσουν τα χρηματοδοτικά μέσα πιο ελκυστικά και αποδοτικά και λιγότερο περίπλοκα για τους αιτούντες και τους δικαιούχους, μειώνοντας σημαντικά τη διοικητική τους επιβάρυνση (ιδίως στην περίπτωση επενδύσεων επιχειρηματικών κεφαλαίων), διευρύνοντας τη χρήση κυλιόμενων προθεσμιών και ρυθμιστικών δοκιμαστηρίων.
-